

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 10.11.2010
KOM(2010) 651 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 734/2008 om beskyttelse af sårbare marine økosystemer i det åbne hav mod bundfiskeredskabers skadelige virkninger

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TO EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 734/2008 om beskyttelse af sårbare marine økosystemer i det åbne hav mod bundfiskeredskabers skadelige virkninger

I henhold til artikel 13 i Rådets forordning (EF) nr. 734/2008 skal Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen af denne forordning senest den 30. juni 2010. Rapporten ledsages i givet fald af forslag til ændring af denne forordning.

1. Baggrund

1.1. Karakteristiske træk ved sårbare marine økosystemer

Det er velkendt, at der på havbunden findes områder med intens biodiversitet i form af undersøiske bjerge, koralrev og hydrotermiske væld, som tiltrækker store mængder fisk. Disse økosystemer er yderst sårbare af flere grunde, blandt andet på grund af lave vækstrater, som er en følge af de store havdybder, og sårbarheden hos organismerne som for eksempel koraller og svampe, der udgør det strukturelle grundlag for habitaterne. Selvom den videnskabelige forskning i disse organismer og økosystemer er blevet intensiveret i de senere år, herunder gennem EU-støttede projekter som Hermes, Hermione og Coralfish-projekter, er der stadig behov for flere informationer om deres biologi og geografiske placering og det dermed forbundne fiskeri. Disse sårbare økosystemer trues af både naturlige fænomener som klimaændringer og forsuring af havene og af en række menneskeskabte aktiviteter, blandt andet dybhavs- og bundfiskeri, dybhavsminedrift, biologiske undersøgelser og dybhavsturisme. Samtidig med at disse aktiviteter giver økonomiske gevinster, fører de til ødelæggelse af disse habitater og dermed til fortsat tab af marin biodiversitet.

1.2. Tiltag på internationalt plan og på EU-plan

Det internationale samfund har længe set med bekymring på ødelæggende fiskerimetoders, herunder bundtrawls, indvirkning på sårbare marine økosystemer i det åbne hav. Dette spørgsmål har været drøftet på FN's Generalforsamling siden 2004. Processen resulterede i 2006 i vedtagelsen af FN-resolution 61/105, som det daværende Europæiske Fællesskab ydede et stort bidrag til.

EU vedtog på denne baggrund Rådets forordning (EF) nr. 734/2008 om beskyttelse af sårbare marine økosystemer i det åbne hav mod bundfiskeredskabers skadelige virkninger. Dermed blev foranstaltningerne i FN-resolution 61/105 omsat til EU-ret og var i visse henseender også mere vidtgående end FN-resolutionen. EU var den første regionale organisation eller stat, som vedtog sådanne regler for fartøjer, der fører EU-medlemsstaternes flag, for de områder i det åbne hav, hvor der ikke var oprettet en regional fiskeriforvaltningsorganisation (RFFO), eller hvor der ingen foreløbige foranstaltninger var iværksat, mens der pågik forhandlinger om oprettelsen af en sådan organisation. Forordningen ansås for nødvendig, eftersom EU har et stort antal bundtrawlere, som udøver fiskeri i områder, hvor der ikke findes en regional fiskeriforvaltningsorganisation, især i det sydvestlige Atlanterhav.

Forslaget til Rådets forordning var ledsaget af en konsekvensanalyse, som indeholdt tre valgmuligheder: ingen gennemførelse af FN-resolution 61/105, indførelse af et forbud mod bundfiskeri på det åbne hav for EU-fartøjer eller gennemførelse af resolutionen ved en rådsforordning. Man valgte sidstnævnte mulighed, eftersom den sikrer, at man kan videreføre fiskeri på åbent hav, hvis fiskeriet er miljømæssigt forsvarligt, samtidig med at man sikrer beskyttelsen af sårbare marine økosystemer og dermed efterlever de forpligtelser, EU har indgået over for FN.

I international sammenhæng har EU i mellemtiden presset på for at få lignende foranstaltninger vedtaget inden for rammerne af de relevante RFFO'er trods modstand fra andre aftaleparter. Det lykkedes derfor ikke altid at få alle foreslåede foranstaltninger, herunder lukning af områder og tærskelværdier, igennem.

1.3. Hovedelementerne i FN-resolution 61/105

Punkt 80 til 91 i FN-resolution 61/105 fastsætter, at:

- a) Stater og RFFO'er bør på en bæredygtig måde forvalte dybhavsbestande og beskytte sårbare marine økosystemer mod ødelæggende fiskerimetoder i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet og økosystemiske indfaldsvinkler.
- b) RFFO'er og flagstater skal, hvad angår havområder uden for national jurisdiktion, hvor der ikke findes en RFFO med beføjelse til at regulere bundfiskeri, eller hvor ingen foreløbige foranstaltninger var blevet gennemført inden den 31. december 2008, vurdere virkningerne af alle typer bundfiskeri på det åbne hav og enten sikre, at betydelige skadelige virkninger for sårbare marine økosystemer undgås, eller i modsat fald forbyde dette fiskeri.
- c) RFFO'er og flagstater skal, hvad angår havområder uden for national jurisdiktion, hvor der ikke findes en RFFO/aftaler med beføjelse til at regulere bundfiskeri, eller hvor ingen foreløbige foranstaltninger var blevet gennemført, lukke områder på det åbne hav, hvor der er eller sandsynligvis findes sårbare marine økosystemer, for al bundfiskeri, medmindre de er eller vil være i stand til gennemføre bevarings- og forvaltningsforanstaltninger til forebyggelse af betydelige skadelige virkninger på sårbare marine økosystemer.

1.4. Den seneste udvikling

i) FAO-retningslinjer

FAO's internationale retningslinjer for forvaltning af dybhavs fiskeri på det åbne hav blev udarbejdet på anmodning af FAO's fiskerikomité med henblik på at hjælpe stater og regionale fiskeriforvaltningsorganisationer/parter i regionale fiskeriforvaltningsaftaler med at gennemføre FN-resolution 61/105 for at beskytte sårbare marine økosystemer og sikre langsigtet forvaltning af dybhavs fiskeri på åbent hav. Retningslinjerne blev vedtaget i september 2008.

Disse frivillige retningslinjer giver vejledning om alle de foranstaltninger, der kræves for korrekt forvaltning af dybhavs fiskeri, fra en passende lovgivningsramme, dataindsamling, rapportering og vurdering, udpegning af sårbare marine økosystemer og vurdering af betydelige skadelige virkninger til håndhævelse og overholdelse og nødvendige foranstaltninger til at bevare målgruppearter og arter uden for målgruppen og berørte habitater.

ii) FN-resolution om bæredygtigt fiskeri 64/72 fra 2009

Gennemførelsen af de foranstaltninger, som stater og regionale fiskeriforvaltningsorganisationer/partner i regionale fiskeriforvaltningsaftaler havde vedtaget som svar på punkt 83 til 90 i FN-resolution 61/105, vurderedes af FN's Generalforsamling i 2009 i henhold til punkt 91 i resolutionen.

Den endeligt vedtagne resolution fra 2009 afspejlede EU's og visse andre parters bekymring over, at gennemførelsen af foranstaltningerne i FN-resolution 61/105 vedrørende beskyttelse af sårbare marine økosystemer havde været utilstrækkelig, især de foranstaltninger, som går ud på at foretage konsekvensanalyser forud for tilladelse til at udøve bundfiskeri og at beskytte dybhavsbestande.

I FN-resolution 64/72 opfordres regionale fiskeriforvaltningsorganisationer/partner i regionale fiskeriforvaltningsaftaler, stater, som deltager i forhandlinger om oprettelse af sådanne, og flagstater til snarest muligt at vedtage og gennemføre følgende foranstaltninger:

- a) forudgående konsekvensanalyse af bundfiskeri før tilladelse til et sådant fiskeri
- b) protokoller for, hvilken adfærd der skal udvises, når der stødes på sårbare marine økosystemer, baseret på bedste foreliggende videnskabelige rådgivning
- c) foranstaltninger til bevarelse og forvaltning af dybhavsbestande med henblik på at sikre langsigtet bæredygtighed.

Resolutionen fastsatte også, at gennemførelsen af foranstaltningerne skal vurderes på ny i 2011.

Staterne opfordredes endvidere til at gennemføre FAO's retningslinjer for dybhavsfiskeri på det åbne hav og til at påse, at gennemførelsen af foranstaltningerne i resolutionen er i overensstemmelse med retningslinjerne.

1.5. Medlemsstaternes rapporter

Ifølge artikel 12, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 734/2008 skal medlemsstaterne for hvert kalenderår, senest tre måneder efter kalenderhalvårets slutning, sende Kommissionen en rapport om følgende:

- a) fangster
- b) fiskerfartøjers overholdelse
- c) foranstaltninger og sanktioner i tilfælde af misligholdelse og alvorlige overtrædelser
- d) gennemførelse af områdelukninger.

Medlemsstater skal også indsende alle konsekvensanalyser, som gennemførtes inden udstedelsen af den særlige fiskeritilladelse, jf. artikel 4, stk. 2.

Under halvdelen af medlemsstaterne svarede inden den angivne tidsfrist (ti for perioden januar-juni 2009 og elleve for perioden juli-december 2009). De ønskede

oplysninger blev endelig indgivet, efter at Kommissionen gentagne gange havde sendt rykkerskrivelser. Af de modtagne oplysninger fremgik, at kun én medlemsstats fartøjer faldt ind under forordningens anvendelsesområde.

2. Evaluering af gennemførelsen af foranstaltningerne i Rådets forordning (EF) nr. 734/2008

2.1. Modtagne oplysninger

Evalueringen af foranstaltningernes gennemførelse baseres på de oplysninger, som myndighederne i den berørte medlemsstat har indgivet i henhold til artikel 13 i forordningen.

- a) Fartøjerne skulle overholde reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 734/2008 og som krævet i forordningen have en særlig fiskeritilladelse for hele varigheden af deres fiskeri.
- b) Den særlige fiskeritilladelse havde begrænset gyldighed og indeholdt oplysninger om, i hvilke områder der må udøves bundfiskeri, tilladte arter og hvilket fiskeudstyr der må anvendes på hvilke dybder.
- c) Den pågældende medlemsstat begrænsede det område, hvor det var tilladt for deres fartøjer at udøve bundfiskeri, til to nærmere angivne områder i det sydvestlige Atlanterhav, hvor sådant fiskeri havde været udøvet i mindst to år.
- d) Eftersom fiskeriet var begrænset til områder, hvor der havde været udøvet bundfiskeri i mindst to år, gennemførte den pågældende medlemsstat ingen særlig konsekvensanalyse, eftersom den anså det for usandsynligt, at områderne indeholdt sårbare bentiske økosystemer, som kunne blive beskadiget af trawlredskaber.
- e) Der registreredes ingen overtrædelse af fiskeriplaner.
- f) Fiskerifartøjer havde ikke tilladelse til at udøve bundfiskeri i områder, hvor der ikke var foretaget en vurdering.
- g) Der registreredes ingen tilfælde af fiskeri inden for lukkede områder.
- h) Indikatorerne til indberetning af uforudset kontakt med sårbare marine økosystemer var dem, der var fastlagt af NEAFC, dvs. 100 kg levende koraller og 1 000 kg levende svampe pr. træk.
- i) Ingen tilfælde, hvor fartøjer uventet var stødt på sårbare marine økosystemer registreredes, hvorfor der ikke gennemførtes nogen foranstaltninger til afhjælpning heraf.
- j) Der konstateredes ingen alvorlige overtrædelser, og derfor gennemførtes ingen sanktioner.
- k) Alle fartøjer var underlagt en observatørordning.

2.2. Argumentation

Ifølge artikel 4, stk. 1, i forordningen skal fiskere, som ansøger om den særlige fiskeritilladelse, forelægge en detaljeret fiskeriplan med oplysninger om den planlagte fangstplads. Dette krav blev indføjet i forordningen for at sikre, at princippet om forudgående konsekvensanalyse gennemføres, for at gøre det muligt at foretage en forudgående vurdering af fiskeriets potentielle konsekvenser i henhold til kravene i FN-resolution 61/105. Dette krav havde den pågældende medlemsstat ikke overholdt.

Den pågældende medlemsstat anvendte i stedet for en ordning, hvor fiskerfartøjer med fiskeritilladelse var begrænset til fiskerizoner, som de kompetente myndigheder havde fastlagt. Derved blev følgerne af bundfiskeri i det sydvestlige Atlanterhav begrænset til områder, hvor der tidligere var udøvet fiskeri. Det byggede på antagelsen om, at det var usandsynligt, at disse områder indeholdt sårbare benthiske økosystemer, som skades af fiskeri med bundtrawl, og derfor gennemførtes kun en meget begrænset konsekvensanalyse. Der blev imidlertid ikke sondret mellem områder, hvor bundfiskeri var veletableret, og områder, hvor sådant fiskeri havde forekommet i en kortere periode. En sådan sondring skal foretages, jf. artikel 4, stk. 4, i forordningen og punkt 48 i FAO's retningslinjer, eftersom områder, hvor der kun i ringe omfang er udøvet bundfiskeri, vil kunne indeholde sårbare marine økosystemer, som, hvis de beskyttes, kan genoprettes eller genskabes, selv hvis de er beskadiget. Her burde en strengere anvendelse af forsigtighedsprincippet have været tilfældet. Kommissionen vil fortsætte konsultationerne med medlemsstaten for at rette op på situationen og sikre, at medlemsstatens fartøjer overholder kravet om en fiskeriplan, når de ansøger om fiskeritilladelse, for at kunne gennemføre en korrekt forhåndsvurdering af dette fiskeris virkninger.

Den pågældende medlemsstat foretog en omfattende kortlægning af det internationale farvand i det sydvestlige Atlanterhav, hvor havdybden er mindre end 1 500 m, med henblik på at fastlægge beliggenheden af sårbare marine økosystemer i disse områder i henhold til FN-resolutionerne. I juni 2010 var resultaterne af kortlægningen dog endnu ikke forelagt. Kommissionen opfordrer til, at sådanne undersøgelser offentliggøres, da man derved opnår de størst mulige fordele, eftersom der vedtages bedre forvaltningsforanstaltninger til at beskytte sårbare maritime økosystemer.

På baggrund af ovennævnte er Kommissionen derfor af den mening, at der er behov for en strengere og mere korrekt gennemførelse af forordning (EF) nr. 734/2008 for at sikre, at foranstaltningerne i FN-resolution 61/105 og 64/72 gennemføres fuldt ud af fartøjer, der fører medlemsstaternes flag, inden for rammerne af forordningens anvendelsesområde.

3. Vejen frem

I lyset af den videreudvikling, som er sket, siden forordningen blev vedtaget, især FAO's retningslinjer for forvaltning af dybhavsfisker på åbent hav fra 2008 og FN-resolution om bæredygtigt fiskeri 64/72 fra 2009 samt rådgivning fra Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) vedrørende forvaltning af dette fiskeri, bør følgende ændringer af forordningen overvejes:

3.1. Anvendelsesområde

Forordningens nuværende anvendelsesområde omfatter ikke områder, der henhører under en RFFO, eller hvor foreløbige foranstaltninger er blevet fastsat af deltagere i forhandlinger om en ny RFFO.

Visse RFFO'er er blevet kritiseret for ikke at have gennemført passende foranstaltninger til at beskytte sårbare marine økosystemer, for ikke at tage hensyn til videnskabelig rådgivning og ikke at anvende forsigtighedsprincippet. I nogle tilfælde er foranstaltninger (f.eks. lavere tærskelværdier for indikatorarter), som Unionen har anmodet om, blevet afvist af andre parter i organisationen.

Forordningens anvendelsesområde bør derfor kunne udvides, så det er muligt at vedtage unilaterale foranstaltninger, der gælder for EU-fiskerifartøjer, inden for RFFO's reguleringsområder og gå længere end dem, som er vedtaget af RFFO, i tilfælde, hvor EU mener, at foranstaltninger, som er vedtaget af en RFFO, ikke fuldt ud gennemfører foranstaltningerne i FN-resolutionerne. Et sådant skridt vil give EU mulighed for i endnu højere grad at leve op til de forpligtelser, som EU har påtaget sig inden for rammen af FN-resolutionerne 61/105 og 64/72. Selvom det vil kunne blive opfattet som manglende ligebehandling mellem EU-fartøjer og tredjelands fartøjer, der udøver fiskeri i det samme område, vil det sikre, at der fastlægges fælles spilleregler for EU-fartøjer, der udøver bundfiskeri i forskellige områder. Dertil kommer, at hvis EU mener, at visse foranstaltninger bør vedtages af en RFFO, og derfor foreslår disse foranstaltninger, hvilket dog afvises af de øvrige parter, vil EU kunne gøre brug af muligheden for ensidig vedtagelse af foranstaltningerne for at vise, at EU handler i overensstemmelse med sine egne anbefalinger. Det vil endvidere give EU mulighed for at foregå med et godt eksempel, som det har været tilfældet tidligere med vedtagelsen af den nuværende forordning.

3.2. Kapacitets- eller indsatsbegrænsninger

For at forhindre, at fiskerikapacitet eller -indsats overføres fra andre fiskerier til fiskeri på åbent hav, som omfattes af forordningens anvendelsesområde, bør en bestemmelse indføres om, at fiskerikapacitet og -indsats i dybhavsfiskeri på åbent hav begrænses til det gennemsnitsniveau, der er fastsat for et bestemt tidsrum for de forskellige områder.

3.3. Konsekvensanalyser

Gennemførelse af konsekvensanalyser, inden der gives tilladelse til bundfiskeri, var et af hovedpunkterne under forhandlingerne om revisionen af foranstaltningerne i FN-resolution 61/105 og blev anset for at være en radikal fornyelse af principperne for fiskeriforvaltning på daværende tidspunkt. Af de oplysninger, som offentliggjordes forud for forhandlingerne om FN-resolutionen fra 2009, fremgik det, at der kun var gennemført meget få af disse analyser, og at kvaliteten heraf ikke var tilfredsstillende.

FAO's retningslinjer, især punkt 17-20, 42, 47 og 48, indeholder klare kriterier for anvendelsen af konsekvensanalyser. I punkt 119 i FN-resolution 64/72 opfordres flagstater og RFFO'er til at sikre, at konsekvensanalyser, som gennemføres, inden der gives tilladelse til bundfiskeri, bør være i overensstemmelse med disse retningslinjer. Der kunne indføjes en specifik henvisning i forordningen til ovennævnte punkter i retningslinjerne, og punkt 47 i retningslinjerne (gengivet nedenfor) kunne

inkorporeres fuldt ud i forordningen for at forbedre kvaliteten af de konsekvensanalyser, som medlemsstaterne gennemfører.

47. Flagstater og regionale fiskeriforvaltningsorganisationer/partner i regionale fiskeriforvaltningsaftaler bør gennemføre konsekvensanalyser med henblik på at fastslå, hvorvidt dybhavsfiskeri på åbent hav vil kunne få betydelige skadelige virkninger for et givet område. En sådan konsekvensanalyse bør bl.a. omfatte følgende punkter:

i. Arten af gennemført eller påtænkt fiskeri, herunder fartøjstype og redskabstyper, fiskeriområder, målarter og potentielle bifangstarter, niveauer for fiskeriindsats og fiskeriets varighed (fangstplan)

ii. Bedste foreliggende videnskabelige og tekniske oplysninger om fiskeressourcernes aktuelle tilstand og grundlæggende information om økosystemer, habitater og samfund i fiskeriområdet, som fremtidige ændringer skal sammenlignes med

iii. Identificering, beskrivelse og kortlægning af sårbare marine økosystemer, som allerede er kendte eller sandsynligvis findes i fiskeriområdet

iv. Data og metoder, som anvendes for at identificere, beskrive og vurdere fiskeriets indvirkning, identificering af manglende viden og vurdering af usikkerhedsmomenter i oplysninger, der beskrives i konsekvensanalysen

v. Indkredsning, beskrivelse og vurdering af forekomst, omfang og varighed af sandsynlige indvirkninger, herunder samlede indvirkninger af fiskeri, der er omfattet af konsekvensanalysen af sårbare marine økosystemer og lavproduktivitetsfiskeri i fiskeriområdet

vi. Risikovurdering af fiskeriets sandsynlige indvirkninger med henblik på at klarlægge, hvilke indvirkninger der vil få betydelige skadelige virkninger, især indvirkninger på sårbare marine økosystemer og lavproduktivitetsfiskeri, og

vii. Forslag til afbødnings- og forvaltningsforanstaltninger, som skal anvendes til at forhindre betydelige skadelige virkninger for sårbare marine økosystemer og sikre langsigtet bevarelse og bæredygtig anvendelse af lavproduktivitetsfiskeriressourcer, samt hvilke foranstaltninger der skal anvendes for at overvåge fiskeriets virkninger.

Den nuværende forordning om indsamling af data 199/2008¹ og Kommissionens afgørelse (2008/949/EF)² om fastlæggelse af en EF-ramme for indsamling, forvaltning og anvendelse af data i fiskerisektoren samt støtte til videnskabelig rådgivning vedrørende den fælles fiskeripolitik fastsætter forpligtelsen til at indsamle data om indikatorer for fiskeriets indvirkning på det marine økosystem. Disse data bør derfor udgøre en væsentlig del af konsekvensanalyserne.

¹ Rådets forordning (EF) nr. 199/2008 af 25. februar 2008 om fastlæggelse af en EF-ramme for indsamling, forvaltning og anvendelse af data i fiskerisektoren samt støtte til videnskabelig rådgivning vedrørende den fælles fiskeripolitik.

² 2008/949/EF: Kommissionens afgørelse af 6. november 2008 om et flerårigt fællesskabsprogram i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 199/2008 om fastlæggelse af en EF-ramme for indsamling, forvaltning og anvendelse af data i fiskerisektoren samt støtte til videnskabelig rådgivning vedrørende den fælles fiskeripolitik.

3.4. Uforudsete møder med sårbare marine økosystemer

I den nuværende forordning findes ingen definition af, hvad uforudset møde med et sårbart marint økosystem indebærer. Derfor har den pågældende medlemsstat kunnet anvende meget høje tærskler for indikatorarter for sårbare marine økosystemer (100 kg levende koraller og 1 000 kg levende svampe pr. træk). Disse tærskler er de samme som dem, der tidligere anvendtes af visse RFFO'er, navnlig NEAFC og NAFO, til at fastlægge, hvornår der var tale om uforudset møde med sårbare marine økosystemer, og som ICES havde kritiseret for at være for høje.

Hvorvidt en art holdes tilbage afhænger af dens størrelse og sårbarhed. Således vil små arter eller arter, der let går i mindre stykker, ikke så let kunne holdes tilbage i nettet som større modstandsdygtige arter. Hvor stor tilbageholdelseskapaleteten af fiskenet beregnet til dybhavsfiskeri er i forhold til koraller og svampe kendes ikke endnu. Anvendes de nuværende retningslinjer og anslås tilbageholdelseskapaleteten til at være 10 %, vil der skulle mindst 1 000 kg koraller (eller 10 000 kg svampe) til for at udløse tærsklerne for uforudset møde.

ICES forklarede i 2009 NEAFC, at det ikke var hensigtsmæssigt at lade én enkelt tærskel gælde for alle arter som en indikator for tilstedeværelse af et sårbart marint økosystem, eftersom det indebar den antagelse, at alle arter, som var indikator på tilstedeværelsen af et sårbart marint økosystem, sandsynligvis ville blive tilbageholdt i et fiskenet i lige stort omfang. ICES forklarede også, at de nuværende tærskler sandsynligvis er for høje for både sårbare og sjældne koraller eller svampearter, og at der bør anvendes flere tærskler med baggrund i forsigtighedsprincippet.

Deraf følger, at selvom der indføres en definition på "uforudset møde med et sårbart marint økosystem" på grundlag af bedste foreliggende videnskabelige rådgivning, som vil gøre forordningen mere effektiv med hensyn til at sikre, at disse økosystemer beskyttes, vil det være nødvendigt at ændre tærskelværdierne regelmæssigt for at tage højde for den nyeste videnskabelige rådgivning. For at opnå større nøjagtighed bør mere end to systematiske enheder anvendes som indikatorer for sårbare marine økosystemer, der tjener som strukturelle habitater.

Når tærskelværdien for indikatorarter for sårbare marine økosystemer er nået og rapporteret til myndighederne, jf. kravet i artikel 7, stk. 3, bør det føre til øjeblikkelig (og som minimum midlertidig) lukning af stedet, så der kan foretages en vurdering af stedet. Hvis ikke stedet lukkes øjeblikkeligt, kan efterfølgende trawlfiskende fartøjer komme til at ødelægge det sårbare marine økosystem.

3.5. Flytningsreglen

Ifølge artikel 7 i forordningen skal et fartøj, som støder på et sårbart marint økosystem, flytte sig mindst 5 sømil fra det sted, hvor det stødte på økosystemet. I NEAFC og NAFO er kravet kun 2 sømil, hvilket ansås for mere passende i de berørte områder.

På grund af manglende vigtige oplysninger (korallers og svampes størrelse og trawltrækkets længde) har ICES ikke videnskabeligt kunnet vurdere, om bestemmelserne er hensigtsmæssige i det nordøstlige Atlanterhav. Hvis trækket i gennemsnit varer 4 timer, og trawlhastigheden er 3,5 knob i gennemsnit, vil trawlet tilbagelægge en strækning på mere end 9 sømil. Det betyder, at det er umuligt dels at

fastslå, hvor fartøjet stødte på det sårbare marine økosystem, eftersom det kunne være sket hvor som helst langs trawlstrækningen, dels fra hvilket punkt kravet om de 5 sømil skal gælde.

ICES har forklaret, at et acceptabelt alternativ vil være at kortlægge alle områder, hvor der allerede har været udøvet fiskeri (eller har været udøvet i den periode, som der foreligger dokumentation for). Man vil derfor kunne gå ud fra, at alle andre områder stadig rummer sårbare marine økosystemer, og at forbud eller begrænsninger af fiskeri i disse områder vil beskytte disse økosystemer. Flytningsreglen skulle kun gælde områder, hvor der allerede er udøvet fiskeri, især lettere befiskede områder, selvom anvendelsen af den bør ledsages af lavere tærskelværdier for møde med sårbare marine økosystemer og større flytningsafstande. For bedre at kunne gennemføre denne regel vil det være nødvendigt at indsamle visse oplysninger, især om træk længder, for at fastlægge, hvilke afstande der skal angives i flytningsreglen.

3.6. Observatørdækning

Ifølge artikel 11 i forordning (EF) nr. 734/2008 skal der være observatører om bord på alle fartøjer, og det skulle tages op til revision senest den 30. juli 2009. Revisionen blev dog udsat for at kunne indsamle medlemsstaternes erfaringer med ordningen hvad angår de oplysninger, som afgives i henhold til forordningen.

I Rom, Italien, blev der afholdt en workshop om data og viden om dybhavsfiskeri på åbent hav (5.-7. november 2007) for at diskutere den nyeste viden inden for dette område. En af anbefalingerne fra workshoppen var, at der skal være observatører om bord på alle fartøjer, som udøver dybhavsfiskeri. Ifølge punkt 55 i FAO's retningslinjer kræves der desuden flere observatører, når fiskeriet finder sted uden for et område, som ikke reguleres af en RFFO/aftale. Desuden har Den Regionale Fiskeriforvaltningsorganisation for det Sydlige Stillehav (SPRFMO) indført foreløbige foranstaltninger, som indebærer, at al bundfiskeri skal holdes under observation af trænedede observatører. Det ansås for nødvendigt for at kunne gennemføre forflytningsreglen på korrekt vis, eftersom den skulle gøre det muligt at observere fangsten fra hvert træk i realtid. Det gennemføres for tiden af New Zealand.

På baggrund af ovenstående og det faktum, at man endnu ikke har gennemført forudgående konsekvensanalyser, der opfylder kravene i punkt 47 i FAO's retningslinjer, bør man indtil videre fortsætte ordningen med, at der skal være observatører om bord på alle fartøjer, som udøver dybhavsfiskeri, jf. forordningens anvendelsesområde. Dette krav vil kunne tages op til revision hvert tredje år.

4. Konklusioner

EU er i de seneste år gået i spidsen i kampen for at sikre global beskyttelse af sårbare marine økosystemer og det dermed forbundne dybhavsfiskeri. Vedtagelsen af forordning (EF) nr. 734/2008, som gennemfører foranstaltningerne i FN-resolution 61/105 fra 2006, havde til formål at sikre, at sårbare marine økosystemer beskyttes mod fiskeri med bundtrawl. På baggrund af de nye anbefalinger i FN-resolution 64/72 fra 2009 og den kommende revision heraf, som forventes at finde sted i november 2011, FAO's internationale retningslinjer for forvaltning af dybhavsfiskeri på det åbne hav og den nyeste videnskabelige rådgivning mener

Kommissionen, at forordningen bør ændres, og den har til hensigt at gøre det i begyndelsen af 2012 for at tilpasse den til den aktuelle situation, og for at der kan indføres udvidede foranstaltninger til beskyttelse af sårbare marine økosystemer, som er baseret på den nyeste videnskabelige rådgivning.